

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 45. Qualiter sponsalitia largitas acquiratur & amittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

1. Resp. primò: debet necessariò concedi post sponsalia contracta; quia est concessio inter Sponfos sub spe matrimonii contrahendi, & ob ejus causam. Hinc si ante sponsalia celebrata ei, quam sperat Sponsam habere, munera mittat animo statim donandi ea, sponsalitia liberalitas nominanda non sunt. Castrop. *l. e. §. 3. num. 1. Sanch. L. 6. d. 24. n. 2.*

2. Resp. secundò: Jure communi antecedere debet, non solum matrimonii consummationem, sed etiam ejus contractum; cum matrimonio contracto, juxta *L. si à sponso. c. de donat. ante nupt. L. inter eos. ff. de donat. inter virum & uxorem.* Donatio inter conjuges, utpote facta inter virum & uxorem sit prohibita, Castrop. *loc. cit. num. 2.* ubi etiam, quòd spectato jure recentiore castella fieri possit matrimonio jam contracto, modò fiat ante consummationem illius, post quem donatio facta esse donationem inter conjuges, & juxta ejus naturam regulandam, habet Castrop. *num. 4.* Quòd si autem Sponsus nuncio Sponsæ tradiderit jocalia deferenda Sponsæ, antequam consummatum matrimonium, & ea non nisi post consummatum matrimonium perveniant, validam fore donationem, quippe facta ante consummationem; cum Sponso eo ipso, quo nuncio tradita (utpote quem ad ea recipienda destinavit) ea recepisse sentenda sit. Secus verò esse, si Sponsus nuncio suo ea tradiderit deferenda, & antequam ea Sponsæ delata, consummavit matrimonium, tradit Castrop. *num. 7.* cum Sanch. *L. 6. d. 23. num. 7.* De cætero vestes, & alia ornamenta pretiosa ante consummationem matrimonii data Sponsæ in ipso nuptiarum die, vel proximo non censi sponsalitiæ largitatem, asserunt Gurr. *qq. pract. L. 2. q. 19. num. 1.* & alii apud Castrop. *loc. cit. num. 8.* eò quòd præsumantur donata & collata in tempus matrimonii, & concessa Sponsæ, non ut Sponsæ, sed ut uxori, utpote concessa eà præcipuè intentione, non ut deserviant Sponsæ tempore sponsalium, sed tempore matrimonii. Contrarium existimat Castrop. *num. 9.* cum Sanch. *L. 6. d. 28. num. 9.* nimirum ea munera habere rationem sponsalitiæ liberalitatis, & Sponsam lucrari eorum medietatem per osculum, & integrè per copulam. Vide eosdem.

Quæst. 45. Qualiter sponsalitia largitas acquiratur, & amittatur.

1. Resp. primò: Sponsalitia largitas jure antiquo *ff. & eod.* ante Constantinum Imperatorem acquirebatur donatario, eratque donatio simplex, & pura, nisi in ea expressum esset, fieri ob matrimonium contrahendum, & ob ejus causam, *L. 1. ff. de donationib. L. si filia. L. si tibi. c. de donat. ante nupt.* At post Constantinum illa conditionis expressio non requiritur, sed ex ipsa legis dispositione, & ex præsumpta patrium voluntate prædicta conditio (si matrimonium sequatur) subintelligitur ex *l. cum veterum. c. de donat. ante nupt.* ac proinde hæc donatio non refertur in tempus matrimonii, aliàs esset donatio inter conjuges prohibita. *L. quod sponse. c. de donat. ante nupt.* ubi: *Quod sponse ea lege donatur, ut tunc dominium ejus adipiscatur, cum nuptia fuerint seuta, sine effectu est.* Sed eo ipso, quo hæc do-

natio fit, habet effectum, & quaeritur donatario, sub onere tamen, ne matrimonium contrahere omittat. Quare matrimonio contracto pleno jure & irrevocabiliter donatio fit donatarii; eo verò non contracto culpà donantis, is donatum amittit, & reddit, si quid ab alio accepit; eo verò non contracto culpà donatarii, is, quod sibi datum, restituere tenetur. Uti hæc habentur in *L. veterum. cap. de donat. ante nupt.* Ita ferè Castrop. *loc. cit. §. 4. num. 1.*

2. Resp. secundò: Quòd si sponsa ante consummatum matrimonium osculum recepit, aut dedit, lucratur medietatem jocalium, seu sponsalitiæ largitatis: prout deciditur *L. si à sponso. de donat. ante nupt.* & ibi Gl. Sponsus verò dans, aut recipiens osculum, medietatem jocalium non lucratur, Arg. *ejusdem legis.* Rationem hujus diversitatis dat Gl. *in cit. L. §. 1.* quòd sponsa semper censeatur osculum dare, & non recipere, propter quod digna sit præmio. Aliam addit Castrop. *num. 2.* (quæ tamen videtur in hisce partibus esse exigui momenti) nimirum quòd Sponsus ex osculo Sponsæ voluptatem acquirit, & in nullo gravatur; Sponsa verò ruborem & verecundiam sustineat, & non levem honestatis diminutionem patiatur, ita ut decedente Sponso, à quo constat deosculatam esse, alium Sponsum non tam facile inveniat. Per copulam verò consummativam matrimonii tam Sponsus, quam Sponsa æqualiter lucratur sponsalitiæ largitatem, hoc est, Sponsus totam sibi concessam à Sponsa, & hæc totam sibi concessam à Sponso, cum uterque in dicta copula sint æquales, & ex illa æquale jus & obligatio procedat. Arg. *L. si sponso. & L. cum veterum. de donat. ante nupt.* quòd ipsum in his, quæ Sponso à Sponsa de futuro, sive ante contractum matrimonium data sunt, certissimum se esse estimare, ait Castrop. eò quòd licet regulariter femina donare non præsumantur, *L. si à sponso.* eo ipso tamen, quo sponte sponsalium tempore jocalia mittit, ea donare præsumantur, dum contrarium non exprimitur; quia præsumitur ea mittere juxta jocalium naturam, quæ est eorum dominium in alium transferre. Quæ verò data sunt Sponso à Sponsa & vice versa stante matrimonio ante illius consummationem, æqualiter ab utroque lucrari, ait Castrop. Porro osculum, vi cuius medietatem acceptorum lucratur, debet subsequi sponsalia, & non sufficit datum ante illa; quia tunc necdum erat osculum Sponsi; sive autem præcedat, sive subsequatur donationem, idem est. Castrop. *num. 3.* cum Sanch. *L. 6. d. 19. num. 6.* Copulam autem, vi cuius Sponsi integrè lucratur jocalia, non sufficit præcessisse matrimonium; quia debet esse consummativa matrimonii contracti, antequam per solum contractum matrimonii dicta jocalia donatario non acquiruntur. Sanch. *l. c. num. 1.* Castrop. *num. 4.* qui etiam *num. 5.* subdit, hinc deduci, quòd si solutis sponsalibus vel matrimonio ante consummationem Sponsus reperat jocalia, teneatur probare, se ea dedisse tempore sponsalium. Si autem Sponsa, ejusve hæredes renuant ea integrè, vel ex parte restituere, teneantur probare, osculum vel copulam post matrimonium contractum intervenisse. De cætero, quod dictum de osculo, nimirum quòd lucratur Sponsa vi illius medietatem jocalium, alii

quidem non improbabiler teste Castrop. n. 7. sentiunt de amplexu, eò quòd is osculo æquiparetur, & ex eo æquè ruborem sustineat sponsa, contrarium tamen sentit Castrop. num. 8. cum Sanch. l. 6. d. 18. n. 8. & aliis; eò quòd *L. si à sponso* meminerit solius oculi, si autem voluisset dispositionem extendere ad amplexum; facillè illius meminisse potuisset. Item quòd osculum ferè contineat amplexum; cum rarò quis mulierem deosculetur, quin amplectatur; amplexus verò non contineat osculum. Ac denique quòd licèt amplexui assimiletur osculum aliquo modo, non tamen inegrè, ac perfectè. Idem quoque, quòd dictum est de oscule, dicendum esse quoque de tactu impudico, & copula (intellige interveniente ante contractum matrimonium) & quidem à fortiore, astituit Castrop. num. 9. eò quòd ratio; cur ob osculum concedatur medietas sponsæ fundatæ in rubore, quem patitur ex eo sponso, & ob periculum non ita facillè inveniendi alium sponsum, efficiatius procedat in tactibus & copula. Neque obstat, quòd sint illiciti, & pœnâ digni coram Deo; cum lex in concessione jocalium non attendat, an osculum & tactus sint licita, an illicita, sed tantùm, quòd ex iis gravetur sponsa.

3. Resp. tertio: Sponsalibus nullis, v.g. ob impedimentum consanguinitatis, dum sponsus conscius impedimenti sponsæ illud ignoranti dedit jocalia, sponsa deosculata medietatem retinere poterit, non quidem in vi sponsalitiæ largitatis; cum vera sponsa non sit, sed ob deceptionem sponsi & injuriam ab eo acceptam, & ob voluntatem, quam abundè significavit, donandi, ut Castrop. n. 10. cum Sanch. l. 6. d. 20. num. 10. Si verò sponsus ignarus dedit sponsæ consciæ impedimenti, hæc integrè reddere debet; quia nulla est donatio, utpote ex falsa causa, & quia sponsa in causa, cur sponsalia careant effectu, AA. iidem. Si uterque ignarus fuit ignorantia non crassa, sed probabili, sponsam nihil lucrari per osculum aut copulam, nullamque esse sponsalitiæ largitatem, defendit Castrop. num. 12. contra Sanch. num. 3. & alios. Ratio illius est, quòd datum ob causam, causâ non subsistente, sit nullum, & danti restituendum. *l. ea quæ. c. de donat. ob caus.* Sponsi autem sponsalitiæ largitatem sibi concedunt sub spe matrimonii veri, & ob illius causam; unde si matrimonium non subsistit, neque datum illius causâ subsistit. Ad hæc datio jocalium hanc tacitam habeat conditionem: si matrimonium sequatur; at in præsentem matrimonium esse, & sequi nequit, cum sit impedimentum. Ac denique verba legum, maximè in contractibus, accipienda sint in significatione propria; leges verò loquentes de sponsalitiæ largitate adesse requirunt sponsalia esseque sponso, quales in præsentem non sunt, sed solùm sponsalia ficta, & sponsi putativi. Si uterque sponsus conscius est impedimenti, censent plures apud Castrop. num. 14.

donatarium nihil lucrari, neque etiam donanti reddendum, sed spectare ad fiscum; quamvis eorum aliqui teneant, non esse tradendum fisco ante sententiam Judicis. Sanch. tamen *l. c. n. 7.* & cum eo Castrop. n. 15. sentit, donatarium retinere posse donatum, non in vi sponsalitiæ largitatis, quæ impossibilis est in hoc casu, sed in vi gratuita & liberalis donationis ad similitudinem sponsalitiæ largitatis; quia sciens matrimonium esse impossibile, si ob illius causam donet, censendus est purè donare, & solùm in apparentia donare ex causa; ac proinde repetere nequit. Et licèt per donatarium stet, quòd minus matrimonium perficiatur, quia tamen id æquè stat per donantem, ideo donanti donatum non est restituendum.

4. Resp. quarto: Sponsalibus dissolutis sine culpa utriusque sponsi, v.g. sponso & sponsa ingrediente religione, sponsus nihil acquirit ex his, quæ à sponsa accepit, sed integrè reddere tenetur omnia, etiam si sponsam osculatus; quia prædicta conceduntur sub spe matrimonii contrahendi, & ob illius causam, qua cessante cessat concessio, & sponso ratione osculi nihil conceditur. Idem dicendum est de sponsa; quæ tamen, si osculum concessit, medietatem retinere poterit. *L. si à sponso. l. cum veterum. de donat. ante nupt.* Sanch. l. 6. d. 21. num. 3. & 4. Molin. de Just. tr. 2. d. 290. §. habent vero. Castrop. cit. §. 4. n. 16. Quòd si tamen etiam sponsalia dissolvuntur mutuo consensu, ratione osculi concessi nihil deberi, sentiunt cum Sanch. n. 6. apud Castrop. n. 17. plures, eò quòd tunc videantur tacitum pactum inire, ut quilibet eorum alteri accepta restituat. Putat tamen Castrop. neque in hoc casu, dum osculum intercessit, sponsam amittere medietatem, & præsumendum amittere solùm ea, quæ ratione prioris contractus acquisivit; quia in ea parte est æqualis sponso, scilicet quæ viâ aliâ non communi sponso, nempe ratione osculi acquisivit.

5. Resp. quinto: Dum sponsus vel sponsa recedunt à sponsalibus ob alicujus culpam, v.g. fornicationem, innocens à se donata recuperat, & accepta acquirit seu retinet, *l. cum veterum. l. si à sponso.* Procedereque idipsum, etiam si antequam innocens ratam habeat dictam dissolutionem, nocens causam dissolutionis emendet, v.g. exitinere redeat, & dein resiliat à sponsalibus, tenent Castrop. num. 18. Sanch. *loc. cit.* contra alios; eò quòd uno ex contrahentibus iniquè resiliante, alter ipso jure obtineat libertatem, & acquirit jus tum retinendi accepta, tum recuperandi donata, *l. cum veterum.* satisque est, quòd innocens causam illam dissolutionis sponsalium non remittat, et si de cætero expressè & signatè illam non accepit; siquidem prædictum jus lege sic disponente conceditur innocenti.